

Repertoriumnummer 2024/ 703
Datum van uitspraak 19 juni 2024
Rolnummer 2023/AA/231

Uitgifte

Uitgereikt aan
op
€
JGR

Arbeidshof Antwerpen

Afdeling Antwerpen

Kamer 4

Arrest

COVER 01-00003882018-0001-0014-01-01-1

M [REDACTED]

tegen:

LANDSBOND DER CHRISTELIJKE MUTUALITEITEN, ON 0411.702.543, met zetel te 1031 BRUSSEL, Haachtsesteenweg 579 bus 40,

met als raadsman mr. B [REDACTED] M [REDACTED], advocaat te GENK, voor wie pleit mr. B [REDACTED] S [REDACTED] advocaat te GENK.

Het hoger beroep is gericht tegen het vonnis van 8 juni 2023 van de arbeidsrechtbank Antwerpen, afdeling Turnhout.

Het arbeidshof past de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken toe.

V [REDACTED] R [REDACTED], substituut-generaal gaf namens het openbaar ministerie mondeling advies op de openbare terechtzitting van 15 mei 2024.

Meynen Jan heeft op dit advies gerepliceerd.

1. ONTVANKELIJKHEID

Op 8 juni 2023 sprak de arbeidsrechtbank Antwerpen, afdeling Turnhout¹ een vonnis uit.²

De griffie verzond het vonnis aan de heer [REDACTED] met een gerechtsbrief van 13 juni 2023 die werd afgetekend op 14 juni 2023.

Op 14 juli 2023 legde de heer [REDACTED] een verzoekschrift tot hoger beroep neer op de griffie van het Arbeidshof Antwerpen, afdeling Antwerpen³.

Met conclusies neergelegd per e-deposit d.d. 18 oktober 2023 tekende de Landsbond der Christelijke Mutualiteiten⁴ incidenteel beroep aan tegen dit vonnis.

De hoger beroepen werden tijdig ingesteld, zijn regelmatig naar de vorm en dus ontvankelijk. Het arbeidshof kan nu over de inhoud beslissen.

¹ Hierna de arbeidsrechtbank genoemd

² De zaak kreeg rolnummer 21/80/A

³ Hierna het arbeidshof genoemd

⁴ Hierna de LCM genoemd

2. FEITEN EN VOORAFGAANDE PROCEDURE

De heer [REDACTED] is op 9 juli 2023 het slachtoffer van een verkeersongeval met blijvende lichamelijke schade.

De politierechtbank Antwerpen, afdeling Turnhout, oordeelde bij tussenvonnissen van 19 oktober 2015 dat de heer [REDACTED] voor 2/3de zelf aansprakelijk was voor het verkeersongeval. 1/3de van de aansprakelijkheid werd gelegd bij mevrouw Philipsen, met verzekeraar AG INSURANCE NV.

Bij eindvonnis van 9 juni 2020 kende de politierechtbank Antwerpen, afdeling Turnhout, een vergoeding toe voor het verlies van een kans op het verwerven van toekomstig loon, rekening houdend met de uitgesproken verdeling van de aansprakelijkheid:

“(…)

Derhalve bedraagt het verlies aan een kans van het gekapitaliseerd toekomstig loonverlies: $25.152,88 \times 24,706 \times 95\% = 590.355,69 \text{ €}$. Hiervan is 1/3de te vergoeden op 196.785,23 €

“(…)”

Tot en met 26 oktober 2020 ontving de heer [REDACTED] vanwege de LCM integrale arbeidsongeschiktheidsuitkeringen ten bedrage van 2.261,25 euro.

Vanaf 25 november 2020 herleidde de LCM deze uitkering tot 1.531,50 euro en bij beslissing van 24 november 2020 vorderde de LCM een bedrag van 1.754,22 euro stellende dat de heer [REDACTED] voor de periode van 3 augustus tot en met 31 oktober 2020 recht zou hebben op een rente van zijn verzekering arbeidsongevallen of het Fonds voor Arbeidsongevallen en dat ze voor die dagen de ziekte-uitkeringen zouden verminderen met het bedrag van die rente, verwijzend naar artikel 136, § 2 van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen gecoördineerd op 14 juli 1994⁵.

De raadsman van de heer [REDACTED] betwistte deze beslissing en handelswijze bij brieven van 30 november 2020⁶ en 3 december 2020⁷ waarop de LCM haar beslissing van 24 november 2020 op 31 december 2020 bevestigde.

De heer [REDACTED] kon zich hiermee niet verzoenen en tekende met een verzoekschrift neergelegd ter griffie van de arbeidsrechtbank op 26 januari 2021 beroep aan tegen de beslissingen van de LCM en vorderde, zoals onder meer herhaald in de conclusie van 6 september 2021:

“Akte te verlenen van het hoger beroep tegen de beslissingen van verweerster d.d. 24.11 en 31.12.2020;

Het hoger beroep van verzoeker ontvankelijk en gegrond te verklaren;

⁵ Hierna de ZIV-wet genoemd

⁶ Stuk 4 dossier [REDACTED]

⁷ Stuk 5 dossier M [REDACTED]

Verweerster te veroordelen tot betaling van de integrale ongeschiktheidsuitkeringen vanaf 1.11.2020 zonder toepassing van de verschilregel, de achterstallige bedragen te verhogen met de gerechtelijke intrest gelijk aan de sociale intrestvoet of 7 % vanaf heden en de kosten van deze procedure;

De beslissingen van 24.11.2020 en 31.12.2020 tot terugvordering van beweerd onterecht ontvangen uitkeringen ongegrond te verklaren en af te wijzen.”

Met conclusie van 31 augustus 2021 stelde de LCM een tegenvordering in tot betaling van 1.754,22 euro voor ten onrechte ontvangen ziekte-uitkeringen.

In de conclusie van 6 september 2021 stelde de heer [REDACTED] tevens om de tegenvordering van de LCM ontvankelijk doch ongegrond te verklaren, en vorderde hij 284,33 euro rechtsplegingsvergoeding.

Op 10 januari 2022 bracht het openbaar ministerie schriftelijk advies uit waarop door beide partijen werd gerepliceerd.

Met tussenvonnis van 10 maart 2022 heropende de arbeidsrechtbank de debatten om:
-partijen toe te laten stukken bij te brengen aangaande de werkelijke schadeloosstelling zoals betaald door de derde aansprakelijke partij;
-de LCM verduidelijking te laten verschaffen omtrent de toegepaste verschilregel, met een verantwoording voor de gehanteerde bedragen en omtrent het reeds uitgeoefende subrogatierecht ten aanzien van de verzekeraar van de aansprakelijke derde.

Met conclusie van 19 januari 2023 vorderde de heer [REDACTED]:

“Verklaart het hoger beroep van de heer Jan [REDACTED] ontvankelijk en gegrond.

Verklaart de tegenvordering van de LCM ontvankelijk, doch ongegrond.

Veroordeelt de LCM tot betaling aan de heer Jan [REDACTED] van de integrale ongeschiktheidsuitkeringen vanaf 1 november 2020 zonder toepassing van de verschilregel, de achterstallige bedragen te verhogen met de gerechtelijke intrest gelijk aan de sociale intrestvoet of 7 % vanaf heden en de kosten van deze procedure, in hoofde van concludent begroot op 327,87 EUR rechtsplegingsvergoeding.

Verklaart de beslissingen van 24 november 2020 en 31 december 2020 tot terugvordering van beweerd onterecht ontvangen uitkeringen ongegrond, minstens nietig en van onwaarde.”

Met conclusie van 31 januari 2023 vorderde de LCM:

“De vordering van aanlegger ontvankelijk maar ongegrond te verklaren.

De tegenvordering van concludente ontvankelijk en gegrond te verklaren.

Dienvolgens de administratieve beslissingen dd. 24.11.2020 en 31.12.2020 te bevestigen en aanlegger te veroordelen tot betaling van 1.754,22 EUR aan concludente voor ten onrechte ontvangen ziekte-uitkeringen. Kosten als naar recht. Onder voorbehoud van alle rechten en zonder enige nadelige erkenning.”

Met vonnis van 8 juni 2023 oordeelde de arbeidsrechtbank als volgt:

“(…)

- verklaart het beroep van de heer [REDACTED] ontvankelijk en gegrond als volgt;
- verklaart de tegeneis van LCM ontvankelijk en ongegrond als volgt;
- vernietigt de beslissingen van LCM van 24 november 2020 en 31 december 2020 inzake de terugvordering van 1.754,22 €
- zegt voor recht dat de verschilregel kan worden toegepast met ingang van 1 december 2020
- legt de gedingkosten ten laste van LCM;
- vereffent de gedingkosten tot op heden aan de zijde van de heer [REDACTED] op € 327,87 rechtsplegingsvergoeding;
- laat de gedingkosten van LCM onvereffend bij gebreke aan een kostenopgave.”

Met verzoekschrift, neergelegd ter griffie van het arbeidshof op 14 juli 2023, tekende de heer M [REDACTED] hoger beroep aan tegen voormeld vonnis van de arbeidsrechtbank.

Bij conclusie van 18 oktober 2023 tekende de LCM incidenteel beroep aan.

3. EISEN IN HOGER BEROEP

Met conclusie van 21 februari 2024 vordert de heer [REDACTED]:

“Verklaart het hoger beroep van de heer Jan M [REDACTED] bij verzoekschrift d.d. 14 juli 2023 ingesteld, toelaatbaar en gegrond.

Verklaart het incidenteel hoger beroep van LCM toelaatbaar, doch ongegrond.

Doet dienvolgens het bestreden vonnis van de arbeidsrechtbank Antwerpen, afdeling Turnhout, d.d. 8 juni 2023, gekend onder het rolnummer A.R. nr. 21/80/A, gedeeltelijk teniet, in zoverre de verschilregel van toepassing wordt verklaard.

En opnieuw rechtdoende:

Verklaart de vordering van de Jan [REDACTED] toelaatbaar en gegrond.

- In hoofdorde

Veroordeelt LCM tot betaling aan de heer Jan [REDACTED] van de integrale ongeschiktheidsuitkeringen vanaf 1 november 2020 zonder toepassing van de verschilregel, de achterstallige bedragen te verhogen met de gerechtelijke intrest gelijk aan de sociale intrestvoet of 7 % vanaf datum van neerlegging van het verzoekschrift (26 januari 2021).

- In ondergeschikte orde

Veroordeelt LCM tot betaling aan de heer Jan [REDACTED] van de integrale ongeschiktheidsuitkeringen vanaf 1 november 2020 met toepassing van de verschilregel vanaf de maand volgend op de datum van kennisgeving van het tussen te komen arrest, de achterstallige bedragen te verhogen met de gerechtelijke intrest gelijk aan de sociale intrestvoet of 7% vanaf datum van neerlegging van het verzoekschrift (26 januari 2021).

Veroordeelt LCM bijkomend tot de kosten van het hoger beroep, in hoofde van de heer [REDACTED] begroot op 327,87 EUR rechtsplegingsvergoeding en 24 EUR bijdrage pro-deofonds.”

Met conclusie van 3 april 2024 vordert de LCM:

“Het hoger beroep van appellant ontvankelijk doch ongegrond te verklaren.

Akte te verlenen aan concludante van haar incidenteel beroep, ertoe strekkende het vonnis a quo te hervormen daar waar de beslissingen van concludante d.d. 24.11.2020 en 31.12.2020 inzake de terugvordering van 1.754,22 EUR vernietigd werden, met verzoek die beide voormelde

beslissingen te bevestigen en doende wat de eerste rechter had moeten doen, de tegeneis van concludante ertoe strekkende appellant te horen veroordelen tot betaling aan haar van de som ten bedrage van 1.754,22 EUR, gegrond te verklaren.

Dienvolgens het incidenteel beroep gegrond te verklaren en na bevestiging van de beslissingen d.d. 24.11.2020 en 31.12.2020 appellant, geïntimeerde op incidenteel beroep, te veroordelen tot betaling aan concludante van de som ten bedrage van 1.754,22 EUR

Het vonnis a quo te bevestigen, alwaar de eerste rechters gezegd hebben voor recht, dat de verschilregel dient toegepast te worden met ingang van 01.12.2020.

Kosten als naar rechte.”

4. TEN GRONDE

De LCM maakte bij beslissingen van 24 november 2020 en 31 december 2020 aanspraak⁸ op terugbetaling van een bedrag van 1.754,22 euro met de motivering dat de heer [REDACTED] voor de periode van 3 augustus 2020 tot en met 31 oktober 2020 recht had op een rente van een verzekering arbeidsongevallen.⁹ Daarnaast paste de LCM ook voor de toekomst de verschilregel toe waarbij er een vermindering in dagbedrag is toegepast van 86,79 euro naar 61,26 euro.

4.1. Beslissing tot terugvordering – gebrekkige motivering

De LCM maakte bij beslissingen van 24 november 2020 en 31 december 2020 aanspraak¹⁰ op terugbetaling van een bedrag van 1.754,22 euro met de motivering dat de heer [REDACTED] voor de periode van 3 augustus 2020 tot en met 31 oktober 2020 recht had op een rente van een verzekering arbeidsongevallen.¹¹

Het argument dat in beide beslissingen niet is voldaan aan de motiveringsplicht werd terecht door de eerste rechters aangenomen.

Artikel 2 van de Wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen bepaalt dat bestuurshandelingen uitdrukkelijk gemotiveerd moeten worden. Artikel 3 van diezelfde wet bepaalt dat de opgelegde motivering in de akte de juridische en feitelijke overwegingen moet vermelden die aan de beslissing ten grondslag liggen. De motivering moet bovendien afdoende zijn.

In de bestreden beslissing wordt verwezen naar een rente ontvangen van de verzekering of het Fonds voor Arbeidsongevallen, waardoor het bedrag van de ziekte-uitkering diende te worden verminderd met de ontvangen rente. Nu er geen sprake is van een arbeidsongeval en een ontvangen rente is er een gebrekkige feitelijke motivering. Hierdoor werd de formele motiveringsvereiste geschonden.

⁸ Conform artikel 164 van de ZIV-wet

⁹ Stukken 3 en 9 dossier [REDACTED]

¹⁰ Conform artikel 164 van de ZIV-wet

¹¹ Stukken 3 en 9 dossier [REDACTED]

Aangezien de beslissingen betrekking hebben op de al dan niet toekenning van een recht gebaseerd op de ZIV-wet, hebben de eerste rechters zich terecht in de plaats gesteld van de LCM en een beslissing dienaangaande genomen.

4.2. De cumulregeling treedt in werking omdat eenzelfde schade werd vergoed zodat de verschilregel moet worden toegepast

Het geschil heeft betrekking op de terugvordering van de door het ziekenfonds betaalde arbeidsongeschiktheidsuitkeringen wegens het cumulverbod vervat in artikel 136, § 2 ZIV-wet.

4.2.1. Artikel 136, § 2 ZIV-wet bepaalt het volgende:

“De bij deze gecoördineerde wet bepaalde prestaties worden geweigerd indien voor de schade voortvloeiend uit ziekte, letsels, functionele stoornissen of overlijden, krachtens een andere Belgische wetgeving, een vreemde wetgeving of in het gemeen recht werkelijk schadeloosstelling is verleend. Belopen de bedragen welke krachtens die wetgeving of het gemeen recht worden verleend evenwel minder dan de prestaties van de verzekering, dan heeft de rechthebbende recht op het verschil ten laste van de verzekering.

Voor de toepassing van deze paragraaf is het bedrag van de door de andere wetgeving verleende prestaties gelijk aan het brutobedrag verminderd met het bedrag van de socialezekerheidsbijdragen welke op die prestaties worden ingehouden.

De prestaties worden, onder door de Koning bepaalde voorwaarden, toegekend in afwachting dat de schade effectief wordt vergoed krachtens een andere Belgische wetgeving, een vreemde wetgeving of het gemeen recht.

De verzekeringsinstelling treedt rechtens in de plaats van de rechthebbende; deze indeplaatsstelling geldt, tot beloop van het bedrag van de verleende prestaties, voor het geheel van de sommen die krachtens een Belgische wetgeving, een buitenlandse wetgeving of het gemeen recht verschuldigd zijn en die de in het eerste lid bedoelde schade geheel of gedeeltelijk vergoeden.

De overeenkomst die tot stand gekomen is tussen de rechthebbende en degene die schadeloosstelling verschuldigd is, kan niet tegen de verzekeringsinstelling worden aangevoerd zonder haar instemming.

Degene die schadeloosstelling verschuldigd is, verwittigt de verzekeringsinstelling van zijn voornemen om de rechthebbende schadeloos te stellen; hij maakt aan de verzekeringsinstelling, indien deze geen partij is, een kopij over van de tot stand gekomen akkoorden of gerechtelijke beslissingen. De verzekeringsmaatschappijen burgerlijke aansprakelijkheid worden gelijkgesteld met degene die schadeloosstelling is verschuldigd.

Indien degene die schadeloosstelling verschuldigd is, nalaat de verzekeringsinstelling in te lichten overeenkomstig het vorige lid, kan hij tegen laatstgenoemde de betalingen die hij verrichtte ten gunste van de rechthebbende niet aanvoeren; ingeval van dubbele betaling blijven deze definitief verworven in hoofde van de rechthebbende.

(...)”

Het uitgangspunt van artikel 136, § 2 ZIV-wet is een cumulverbod van vergoedingen voor eenzelfde schade. De bij deze wet bepaalde prestaties dienen te worden geweigerd indien voor de schade voortvloeiend uit ziekte, letsels, functionele stoornissen of overlijden, krachtens een andere Belgische wetgeving, een vreemde wetgeving of in het gemeen recht werkelijk schadeloosstelling is verleend.

Artikel 136, § 2 ZIV-wet vereist dat het gaat om dezelfde schade zodat de schade wegens arbeidsongeschiktheid die bestaat in het verlies of de vermindering van het vermogen om, door het verrichten van arbeid, inkomsten te verwerven die tot het levensonderhoud kunnen bijdragen dezelfde schade is als die waarop de gemeenrechtelijke vergoeding voor arbeidsongeschiktheid betrekking heeft.

Van arbeidsongeschiktheid in de zin van de ziekteverzekering is sprake indien het verdienvermogen van de verzekerde herleid is tot één derde of minder van wat een persoon, van dezelfde stand en met dezelfde opleiding, kan verdienen door zijn werkzaamheid in een beroepscategorie waartoe de beroepsarbeid behoort, door de verzekerde verricht toen hij arbeidsongeschikt is geworden, of in de verschillende beroepen die hij heeft of zou hebben kunnen uitoefenen uit hoofde van zijn beroepsopleiding.¹²

De uitkeringen worden dus toegekend zodra het verdienvermogen met meer dan 66 % is aangetast.

De Belgische arbeidsongeschiktheidsuitkeringen vergoeden niet zozeer het concreet loonverlies, maar de vermindering van het vermogen, door het verrichten van arbeid, inkomsten te verwerven die tot het levensonderhoud kunnen bijdragen.¹³

In casu werd aan de heer [REDACTED] een schadevergoeding toegekend onder de noemer economische ongeschiktheid-verlies aan inkomsten. In het vonnis van de Politierechtbank Antwerpen, afdeling Turnhout van 9 juni 2020 is het volgende dienaangaande te lezen¹⁴:

"(...) (a)

*Gerechtsdeskundige Dr. C. [REDACTED] adviseerde een blijvende arbeidsongeschiktheid van 75%.
(...)*

Gezien eiser sinds consolidatie moeite heeft gedaan om terug aan de slag te geraken en dit niet heeft geleid tot concrete tewerkstelling, en gezien de eerstvolgende jaren de concurrentie op de arbeidsmarkt veel groter is geworden in de nasleep van de coronacrisis, is de kans dat eiser ooit nog een bezoldigde tewerkstelling zal vinden, bijzonder klein.

De inschatting van eiser dat het verlies van een kans op het verwerven van inkomen moet geschat worden op 95% kan daarom gevolgd worden.

(b)

Voor het verleden vordert eiser een voorbehoud.

¹² Artikel 100 § 1 lid 1 ZIV-wet

¹³ Zie Cass. 21 november 1994, *Arr.Cass.* 1994, 996

¹⁴ Stuk 1 dossier [REDACTED] vonnis Politierechtbank Antwerpen, afdeling Turnhout, 9 juni 2020, p. 14-16

Gelet op de aansprakelijkheidsverdeling enerzijds en het preferentierecht van de mutualiteit (art. 136 § 2 Ziv-wet 14.07.1994) anderzijds, staat vast dat eiser, wanneer hij de invaliditeitsuitkeringen tot vandaag heeft blijven ontvangen, hoofdens inkomstenverlies geen vordering meer zou kunnen stellen.

(...) De toekenning van een voorbehoud (verlenging verjaringstermijn) is dus niet nodig.

(c) Voor de toekomst vordert eiser 95 % van de vermoedelijke inkomsten tot de pensioenleeftijd van 67 jaar.

(c1) (...)

(c2)

Verweersters maken voorbehoud voor (aftrek van) eventuele inkomstenvervangende tegemoetkomingen zoals onder meer uitkeringen van het Vlaams Agentschap voor Personen met een handicap.

Net zoals voor de ziekte- en invaliditeitsuitkeringen (art. 136 § 2 Ziv-wet 14.07.1994) zijn de uitkeringen van het Vlaams Agentschap voor Personen met een handicap voorlopig, in die zin dat zodra het slachtoffer schadeloos gesteld wordt, de uitkeringen die betrekking hebben op dezelfde schade, in principe moeten stoppen (...).

(c3) (...)

Derhalve bedraagt het verlies aan kans van het gekapitaliseerde toekomstige loonverlies: 25.152,88 euro x 24,706 x 95% = 590.355,69 euro.

*Hiervan is 1/3 te vergoeden of **196.785,23** euro."*

De heer [REDACTED] verwijst ten onrechte naar het arrest van het Hof van Cassatie van 23 september 2013 om te besluiten dat de vergoeding die hij heeft gekregen voor een verlies van kans wel degelijk cumuleerbaar is met de mutualiteitsuitkeringen.

De voorliggende casus met een subrogatoire vordering betrof een ziekenhuis en twee artsen die door het hof van beroep Antwerpen in een arrest van 9 januari 2012 burgerlijk aansprakelijk werden gesteld voor een medische fout bij de behandeling van een man die hierdoor zowel tijdelijk als blijvend arbeidsongeschikt werd.¹⁵ De schade bestond volgens de appelrechters in het verlies van een kans op functioneel herstel. Het ziekenfonds had intussen aan de man uitkeringen gedaan die hoger lagen dan de toegekende schadevergoeding. Volgens het hof van beroep Antwerpen kwam de vergoeding voor inkomensverlies volledig toe aan het ziekenfonds omdat het om één en dezelfde schade ging, en het feit dat het verlies van een kans hier vergoedbare schade vormde, daaraan geen afbreuk deed.

Dit oordeel werd voorgelegd aan het Hof van Cassatie, dat in een arrest van 23 september 2013¹⁶ de uitspraak van de appelrechters op dit punt heeft vernietigd en oordeelde dat de rechter een vergoeding kan toekennen voor het verlies van een kans op het verwerven van een voordeel of het vermijden van een nadeel indien het verlies van een kans te wijten is

¹⁵ Voor de uitgebreide bespreking zie: VAN REGENMORTEL, A., VAN PUYVELDE, I., [Overzicht van rechtspraak. Aansprakelijkheid uit onrechtmatige daad. Schade en schadeloosstelling (2007-2021)] Samenloop van gemeenrechtelijke schadeloosstelling met sociale uitkeringen, TPR 2023, afl. 2-3, 744-843

¹⁶ Cass. 23 september 2013, JTT 2013, 493

aan een fout. Enkel de economische waarde van de verloren gegane kans komt voor vergoeding in aanmerking. Deze waarde kan evenwel niet bestaan in het volledige bedrag van het uiteindelijk geleden nadeel of het verloren voordeel. Het verlies van een kans op herstel van de arbeidsongeschiktheid is volgens het Hof van Cassatie dus geen schade in de zin van artikel 136, §2 ZIV-wet, zodat de beslissing van de appelrechters niet naar recht verantwoord was.

De (aldus beperkte) zaak werd verwezen naar het hof van beroep Gent. Dit hof besliste, gelet op het standpunt van het Hof van Cassatie, drie prejudiciële vragen voor te leggen aan het Grondwettelijk Hof.¹⁷

Dat het Grondwettelijk Hof zich enkel uitsprak over de subrogatoire vordering is onjuist zodat het arbeidshof wel degelijk rekening kan houden met deze rechtspraak.

In het arrest is immers uitdrukkelijk te lezen dat het slachtoffer van een schadegeval in het ZIV-stelsel slechts recht heeft op uitkeringen in zoverre zijn schade niet op een andere wijze wordt vergoed. Dit uitgangspunt, aldus het Grondwettelijk Hof, beoogt met name te vermijden, enerzijds, dat de gemeenschap instaat voor kosten die door een aansprakelijke derde werden veroorzaakt en, anderzijds, dat de rechthebbende de uitkeringen wegens arbeidsongeschiktheid op ongerechtvaardigde wijze met de gemeenschappelijke vergoeding cumuleert. De verschillende behandeling tussen de vergoeding van de werkelijke schade, die de verzekeringsinstelling kan terugvorderen, en de vergoeding van de schade door het verlies van een kans, waarbij dit volgens Cassatie niet mogelijk is, berust volgens het Grondwettelijk Hof dan ook op een objectief criterium dat evenwel niet in verband staat met het nagestreefde doel.

Het Grondwettelijk Hof besluit dat een wetgevend optreden aangewezen is en dat in de tussentijd de rechter zal moeten nagaan of hij de subrogatie of, zoals in dit geval, de terugvordering zal toestaan al naargelang de omstandigheden:

“De in het geding zijnde bepalingen zouden niet op een grondwetsconforme wijze kunnen worden geïnterpreteerd zonder afbreuk te doen aan de zelfstandige betekenis van de schade die bestaat in het verlies van een kans. Het staat aan de wetgever dat onderdeel van de voor vergoeding in aanmerking komende schade in beschouwing te nemen, door de subrogatie van de verzekeringsinstellingen tot de vergoeding van de verloren gegane kans uit te breiden of door in een recht van terugvordering van hun prestaties te voorzien ten belope van de aan de verzekerde toegekende gemeenschappelijke vergoeding van de verloren gegane kans. In afwachting van het optreden van de wetgever, dient de rechter naar gelang van de omstandigheden de vermelde subrogatie of het vermelde recht van terugvordering toe te staan.”

In weerwil van wat de heer [REDACTED] stelt in zijn conclusies heeft het Grondwettelijk Hof wel degelijk uitspraak gedaan over de subrogatie én het recht van terugvordering.

¹⁷ GwH 30 maart 2017, nr. 42/2017

Het arbeidshof zal dus moeten nagaan welke schade nu juist vergoed is.

Het arbeidshof is samen met het openbaar ministerie van oordeel dat eenzelfde schade vergoed wordt door de inkomensvervangende schadevergoeding en er bijgevolg een cumulverbod geldt voor deze schadevergoeding met de arbeidsongeschiktheidsuitkeringen betaald door het ziekenfonds. De vergoeding, ontvangen voor de blijvende arbeidsongeschiktheid stemt overeen met het te verwachten inkomstenverlies.

Het feit dat de schadevergoeding, toegekend onder de noemer economische ongeschiktheid-verlies aan inkomsten, in het vonnis wordt omschreven als een verlies aan kans van het gekapitaliseerde toekomstig loonverlies neemt naar het oordeel van het arbeidshof niet weg dat het cumulverbod geldt. De uitspraak van de politierechter met de uitdrukkelijke verwijzing naar artikel 136 § 2 ZIV-wet is dienaangaande duidelijk.

Deze cumulregel houdt tevens in dat er toepassing gemaakt wordt van de verschilregel.

4.2.2. De toepassing van de verschilregel voor het verleden - de beslissing tot terugvordering krachtens artikel 164 ZIV-wet is correct genomen - artikel 17 Wet Handvest Sociaal Verzekerde is niet van toepassing

Het wordt niet betwist dat de heer [REDACTED] op 2 juli 2020 van AG Insurance een eindbetaling ontving voor de schade zoals opgenomen in het vonnis van de Politierechtbank van Antwerpen, afdeling Turnhout van 9 juni 2020. De LCM beschikte met andere woorden niet over een subrogatierecht omdat de heer M [REDACTED] reeds volledig schadeloos werd gesteld.

Na 2 augustus 2020 betaalde AG Insurance de uitkeringen van de LCM niet meer en diende de LCM de verschilregel toe te passen, hetgeen zij pas heeft gedaan vanaf 25 november 2020.

Er is geen betwisting gevoerd aangaande de concrete berekeningswijze van de verschilregel waaruit blijkt dat de heer M [REDACTED] een lager dagbedrag dient te ontvangen ten belope van 61,26 euro in plaats van 83,75 euro. Er moet derhalve een dagbedrag in mindering worden gebracht van 22,49 euro waarop correct een bedrag van 1.754,22 euro wordt teruggevorderd aan ten onrechte ontvangen ziekte-uitkeringen.

De vordering van de LCM is gebaseerd op een onverschuldigde betaling. De voorwaarden hiertoe zijn vervuld gelet op de uitbetaling van de uitkeringen en de toepassing van artikel 136, §2 ZIV-wet.

Hij die, ten gevolge van een vergissing of bedrog, ten onrechte prestaties heeft ontvangen van de verzekering voor geneeskundige verzorging of van de uitkeringsverzekering, is

verplicht de waarde ervan te vergoeden aan de verzekeringsinstelling die ze heeft verleend.¹⁸

De heer [REDACTED] werpt op dat indien het cumulverbod al van toepassing zou zijn op de bewuste uitkeringen, het ziekenfonds niet over een terugvorderingsrecht voor het verleden beschikt, nu één en ander uitsluitend te wijten is aan de eigen vergissing van het ziekenfonds. De vergissing slaat op de foutieve feitelijke grondslag als zou het om een arbeidsongeval zijn gegaan. Hij verwijst hiervoor naar artikel 17, tweede lid Wet Handvest Sociaal Verzekerde. De beslissing zou volgens hem dan ook enkel van toepassing kunnen zijn voor de toekomst.

Het arbeidshof oordeelt als volgt.

Artikel 17, eerste lid Wet Handvest Sociaal Verzekerde bepaalt dat, wanneer vastgesteld wordt dat de beslissing aangetast is door een juridische of materiële vergissing, de instelling van sociale zekerheid op eigen initiatief een nieuwe beslissing neemt die uitwerking heeft op de datum waarop de verbeterde beslissing had moeten ingaan, onverminderd de wettelijke en reglementaire bepalingen inzake verjaring.

In beginsel heeft een beslissing die een foute beslissing herziet, dus terugwerkende kracht.

In afwijking op de regel van de retroactiviteit van de herziening heeft de nieuwe beslissing slechts uitwerking de eerste dag van de maand na de kennisgeving ervan, indien de vergissing aan de instelling van sociale zekerheid te wijten is en het recht op de prestatie kleiner is dan het aanvankelijk toegekende recht.¹⁹

De niet-retroactiviteit van de herzieningsbeslissing beoogt enkel de gevallen waarin bij het bepalen van de rechten van de verzekerde een vergissing is opgetreden die te wijten is aan de instelling van de sociale zekerheid.

Het derde lid van artikel 17 Wet Handvest Sociaal Verzekerde bepaalt dat de niet retroactiviteit van de terugvordering niet geldt indien de sociaal verzekerde weet of moest weten dat hij geen recht heeft of meer heeft op het gehele bedrag van de prestatie, waarbij verwezen wordt naar het KB van 31 mei 1933 betreffende de verklaringen af te leggen in verband met subsidies, vergoedingen en toelagen. Het KB van 31 mei 1933 voorziet in artikel 1 dat elke verklaring tot het bekomen van een vergoeding oprecht en volledig moet zijn. In het laatste lid wordt gesteld dat: *“Hij die weet of moest weten dat hij geen recht meer heeft op het gehele bedrag van een subsidie, vergoeding of toelage, bedoeld in het eerste lid, dit verplicht is te verklaren.”*

¹⁸ Artikel 164, eerste lid ZIV-wet

¹⁹ Artikel 17, tweede lid Wet Handvest Sociaal Verzekerde

Het arbeidshof is samen met het openbaar Ministerie van oordeel dat er geen fout is gemaakt bij het bepalen van de rechten van de verzekerde zodat er ook geen herzieningsbeslissing moest worden genomen waardoor artikel 17 Wet Handvest Sociaal Verzekerde geen toepassing vindt. In de beslissing van 24 november 2020 werd verwezen naar de correcte wettelijke bepalingen en werd een terugvordering gelanceerd met de correcte berekeningswijze van dagbedragen. De verkeerde feitelijke motivering waarbij ten onrechte werd verwezen naar een arbeidsongeval en de verkregen rente neemt niet weg dat de rechten van de heer [REDACTED] correct waren bepaald zodat geen toepassing kan worden gemaakt van bovenstaand artikel 17.

De LCM vordert terecht de som van 1.754,22 euro terug van de heer [REDACTED]. Het incidenteel beroep is in die mate gegrond.

4.2.3. De toepassing van de verschilregel voor de toekomst

Terecht hebben de eerste rechters gezegd voor recht dat de verschilregel dient te worden toegepast met ingang van 1 december 2020.

Aangezien het arbeidshof geen toepassing maakt van artikel 17 Wet Handvest Sociaal Verzekerde is er geen enkele reden om de verschilregel slechts toe te passen vanaf de datum van het uitgesproken arrest zoals de heer [REDACTED] ten onrechte suggereert.

Het hoger beroep dient te worden afgewezen als ongegrond.

BESLISSING

Het arbeidshof,

Verklaart het hoger beroep ontvankelijk doch ongegrond.

Verklaart het incidenteel hoger beroep ontvankelijk en gegrond.

Vernietigt het vonnis van 8 juni 2023 van de arbeidsrechtbank Antwerpen, afdeling Turnhout behalve wat betreft de ontvankelijkheid, de vernietiging van de beslissingen van de Landsbond der Christelijke Mutualiteiten van 24 november 2020 en 31 december 2020 en de veroordeling tot de kosten.

Spreekt opnieuw recht.

Zegt voor recht dat de Landsbond der Christelijke Mutualiteiten correct toepassing heeft gemaakt van artikel 136, § 2 ZIV-wet en met betrekking tot de uit te betalen bedragen de verschilregel heeft toegepast met ingang van 1 december 2020.

Verklaart de oorspronkelijke tegenvordering van de Landsbond der Christelijke Mutualiteiten ontvankelijk en gegrond en veroordeelt de heer Ja [REDACTED] tot de terugbetaling van de som van 1.754,22 euro aan de Landsbond der Christelijke Mutualiteiten.

Veroordeelt in toepassing van artikel 1017, tweede lid van het Gerechtelijk Wetboek de Landsbond der Christelijke Mutualiteiten tot de gerechtskosten in hoger beroep.

Vereffent deze kosten aan de zijde van de heer [REDACTED] op:

- 327,87 euro rechtsplegingvergoeding arbeidshof zoals begroot;

Aldus gewezen door:

K V , kamervoorzitter,
G P , raadsheer in sociale zaken, werkgever,
G S , raadsheer in sociale zaken, werknemer-bediende,

G P

G S

K V

en uitgesproken door: J , raadsheer van het arbeidshof Antwerpen, afdeling Antwerpen, aangewezen bij beschikking conform artikel 782bis, 2de lid Ger.W. d.d. 31 mei 2024 van de heer D T , eerste voorzitter, om K V , kamervoorzitter, die wettig verhinderd is om de uitspraak van dit arrest waarover zij mede beraadslaagd heeft bij te wonen, op het ogenblik van de uitspraak te vervangen, zitting houdend te Antwerpen, in openbare terechtzitting van 19 juni 2024 met bijstand van griffier G S .

G S

I J

